КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра педагогіки та управління закладом освіти

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ПП 6. Педагогіка вищої школи

2026 - 2027 навчальний рік

Викладач	Облєс Ірина Ігорівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та управління закладом освіти
Контактний телефон	+ 38(050)578-80-88
Ідентифікатор та код доступу (Zoom / Google Meet)	627-221-2202, код доступу 902114
E-mail:	obirig@gmail.com
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=4513
Консультації	Консультації проводяться в дистанційному режимі за попереднім погодженням із викладачем через месенджери або електронну пошту

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Галузь знань	А Освіта	
Спеціальність	А1 Освітні науки	
Освітня програма	Педагогіка вищої школи	
Форма навчання	Очна (денна), заочна	
Мова викладання	Українська	
Курс (рік навчання), семестр	Курс 1, семестр 2	
Цикл підготовки	Професійної підготовки	
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Обсяг дисципліни	Кількість кредитів ECTS	3
	Загальна кількість годин	90
	Аудиторних годин	34
	Лекції	18
	Практичні	16
	Самостійна робота	56
Форма контролю	Екзамен	
Попередні компоненти (Пререквізити)	ЗП 1 Інформаційні технології в освіті ПП 1 Еволюція педагогічних теорій, концепцій та практик ПП 2 Сучасні освітні технології ПП 3 Педагогічна майстерність ПП 5 Моделювання освітнього процесу	

Паралельні та подальші компоненти (Постреквізити)	Паралельні: ПП 4 Ділове адміністрування в системі освіти ПП 7 Психологія освітньої та управлінської діяльності Подальші: П 1 Переддипломна практика А 1 Підготовка та захист кваліфікаційної роботи

МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Формування у студентів цілісного розуміння теоретичних і методичних засад педагогіки вищої школи та готовності організовувати освітній процес у закладі вищої освіти з урахуванням потреб студентів, принципів інклюзивності й академічної культури.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити студентів із предметом, завданнями та понятійним апаратом педагогіки вищої школи;
- розкрити закономірності й принципи навчання, особливості дидактичних систем і форм організації освітнього процесу у ЗВО;
- сформувати вміння планувати лекційні, практичні та семінарські заняття;
- ознайомити з особливостями навчання дорослих і досвідом європейських та північноамериканських систем вищої освіти;
- розвинути здатність проєктувати студентоцентроване й інклюзивне освітнє середовище;
- сформувати вміння планувати виховну роботу зі студентами та підтримувати їхню академічну культуру й громадянську свідомість.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- предмет, завдання, основні категорії та функції педагогіки вищої школи;
- закономірності й принципи навчання, особливості дидактичних систем у закладах вищої освіти;
- форми організації освітнього процесу у ЗВО та методичні вимоги до проведення лекційних, практичних і семінарських занять;
- особливості навчання дорослих і основні підходи до освіти впродовж життя;
- характерні риси європейських і північноамериканських систем вищої освіти;
- принципи студентоцентрованого й інклюзивного навчання, академічної культури та виховної роботи зі студентами.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- аналізувати педагогічні явища й обґрунтовано застосовувати принципи навчання у вищій школі;
- розробляти плани лекційних, практичних і семінарських занять та методичні матеріали до них;
- добирати навчальні завдання з урахуванням досвіду дорослих слухачів;
- порівнювати освітні системи різних країн і визначати практики, доцільні для українських ЗВО;
- виявляти бар’єри в освітньому середовищі та пропонувати заходи для підтримки участі студентів у навчанні;
- планувати виховні заходи й кураторську роботу, спрямовані на розвиток академічної культури та громадянської свідомості студентів.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність:

Здатність розв’язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх наук.

Загальні компетентності

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 3. Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.

СК 4. Здатність здійснювати експертизу та надавати консультації з питань освітньої політики та інновацій в освіті.

СК 12. Здатність проєктувати та застосовувати валідні й об'єктивні методи, інструменти та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, надавати якісний конструктивний зворотний зв'язок та дотримуватися принципів академічної доброчесності й інклюзивності.

Програмні результати навчання

РН 5. Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об’єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

РН 8. Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.

РН 12. Проектувати інноваційні моделі організації освітнього процесу, розробляти сучасні методики навчання та інтегрувати технологічні рішення для оптимізації аудиторної та самостійної роботи здобувачів освіти.

РН 14. Обґрунтовувати стратегії та розробляти організаційно-управлінські документи щодо оптимізації освітньої діяльності, демонструючи здатність працювати у міждисциплінарних робочих групах та взаємодіяти із зовнішніми стейкхолдерами освітнього ринку.

РН 15. Розробляти контрольно-вимірювальні матеріали та розраховувати критерії оцінювання результатів навчання у вищій школі, здійснювати діагностичне, поточне та підсумкове оцінювання з наданням обґрунтованого й безбар'єрного зворотного зв'язку здобувачам освіти.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 1. ДИДАКТИЧНІ ОСНОВИ ТА МЕТОДИЧНІ СИСТЕМИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука, її предмет, завдання та понятійний апарат.

Тема 2. Закони, принципи та дидактичні системи навчання у закладах вищої освіти.

Тема 3. Форми організації освітнього процесу у ЗВО: традиційні, новітні та дистанційні.

Тема 4. Методика підготовки та проведення лекційних занять у вищій школі.

Тема 5. Методика організації практичних та семінарських занять.

РОЗДІЛ 2. АНДРАГОГІКА, КОМПАРАТИВНІ СИСТЕМИ ТА ВИХОВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Тема 6. Дидактичні основи андрагогіки та особливості навчання дорослих аудиторій.

Тема 7. Компаративний аналіз європейських та північноамериканських систем вищої освіти.

Тема 8. Студентоцентроване середовище, інклюзія та академічна культура ЗВО.

Тема 9. Система виховної роботи, патріотичного виховання та формування свідомості студента.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль результатів навчання та рівня сформованості компетентностей здобувачів здійснюється на засадах прозорості та академічної доброчесності відповідно до Положення про критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Класичному приватному університеті. http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/node/5478

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються такі види контролю:

1. **Поточний контроль:** проводиться протягом семестру під час практичних занять. Він передбачає оцінювання виконання практичних завдань, якості представлених результатів, обґрунтованості висновків і участі здобувача в обговоренні.

2. **Семестровий (підсумковий) контроль:**

проводиться у формі **екзамену** за екзаменаційними білетами.

Особливість оцінювання: всі види поточного і семестрового контролю оцінюються викладачем за **100-бальною шкалою**.

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Загальний підсумковий бал за дисципліну (за 100-бальною шкалою) формується як середньозважена величина на основі всіх поточних і підсумкових оцінок здобувача, отриманих протягом семестру, з урахуванням питомої ваги кожного виду діяльності.

Підсумковий бал = ($B_1 \times k_1$) + ($B_2 \times k_2$) +… +($B_n \times k_n$) + ($B_{екз.} \times k_{екз.}$)

де:

B1, B2, B3,…, Bn – бали за виконання завдань поточного контролю, наведених у таблиці «Структура компонентів оцінювання та їх питома вага», виставлені за 100-бальною шкалою; k1, k2, k3,…, kn – вагові коефіцієнти відповідних компонентів оцінювання.

$B_{екз.}$ – бал за підсумковий семестровий контроль (екзамен), виставлений за 100-бальною шкалою *(за наявністю)*; $k_{екз.}$ – ваговий коефіцієнт підсумкового семестрового контролю (екзамену).

Сума вагових коефіцієнтів поточного та підсумкового контролю дорівнює 1

$$k_1 + k_2 + k_3 + \ldots + k_n + k_{екз.} = 1$$

Структура компонентів оцінювання та їх питома вага

Види навчальної діяльності здобувача	Шкала оцінювання завдання	Ваговий коеф.	Питома вага у загальній оцінці
ПЗ 1. Порівняльний аналіз класичних та інноваційних дидактичних систем ЗВО Визначити предмет, завдання й основні поняття педагогіки вищої школи. Порівняти класичну та інноваційну дидактичні системи за метою, ролями викладача і студента, методами навчання та оцінювання. Обґрунтувати, які їх елементи доцільно застосовувати у ЗВО.	100	0,08	8
ПЗ 2. Підготовка плану-конспекту проблемної лекції Підготувати план-конспект проблемної лекції: сформулювати проблему, визначити етапи її розкриття, передбачити запитання для аудиторії та викласти підсумкові висновки.	100	0,10	10
ПЗ 3. Розробка методичних вказівок до практичного або семінарського заняття Підготувати методичні вказівки до практичного або семінарського заняття з обраної теми: визначити мету й план, обґрунтувати вибір традиційної, інноваційної або дистанційної форми, описати порядок роботи, завдання та рекомендації до їх виконання.	100	0,10	10
ПЗ 4. Розробка дидактичних завдань для дорослих слухачів Розробити два навчальні завдання для дорослих слухачів. До кожного подати інструкцію, очікуваний результат і спосіб його перевірки, врахувавши досвід слухачів.	100	0,08	8
ПЗ 5. Аналіз освітніх моделей Європи та Північної Америки Обрати по одній країні з кожного регіону й порівняти системи вищої освіти за структурою, доступом до навчання, оцінюванням і забезпеченням якості. Визначити практику, яку можна застосувати в українському ЗВО.	100	0,10	10
ПЗ 6. Проєктування заходів для інклюзивного освітнього середовища Визначити бар’єри, які можуть виникнути для студентів під час вивчення обраної теми, і скласти план їх усунення щодо навчальних матеріалів, участі в занятті та оцінювання.	100	0,10	10
ПЗ 7. Проєктування програми виховної роботи та кураторського засідання Скласти план виховної роботи зі студентською групою як організаційний документ: визначити мету, заходи, відповідальних і очікувані результати. Підготувати сценарій кураторського засідання з патріотичного виховання.	100	0,08	8

Види навчальної діяльності здобувача	Шкала оцінювання завдання	Ваговий коеф.	Питома вага у загальній оцінці
ПЗ 8. Обговорення академічної культури та патріотичної свідомості у ЗВО Підготувати аргументований виступ із прикладом практики ЗВО та пропозицією щодо формування академічної культури й патріотичної свідомості студентів; представити його під час обговорення.	100	0,06	6
Екзамен	100	0,30	30
Разом	**100**	1	**100**
Додаткові досягнення з навчальної дисципліни (за наявністю) Результати науково-дослідної діяльності здобувача, зокрема за такі активності: – участь у предметних олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт з навчальної дисципліни; – участь у засіданнях наукових гуртків, зокрема в обговореннях у форматі круглих столів, присвячених актуальним темам з навчальної дисципліни; – публікації результатів досліджень у вигляді наукових статей, тез доповідей, а також виступи на наукових конференціях.	**До 10 балів**		

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

100-бальна система	шкала ЄКТС	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв оцінювання
90–100	A	Відмінно	Здобувач цілісно й глибоко розуміє теоретичні засади педагогіки вищої школи, точно використовує фахові поняття та аргументовано аналізує дидактичні системи й освітні явища. Практичні роботи виконані повністю: плани занять, методичні матеріали та проєктні рішення логічно побудовані й відповідають поставленим вимогам. Відповідь на екзаменаційний білет послідовна, самостійна й обґрунтована.
82–89	B	Добре	Здобувач добре володіє навчальним матеріалом, правильно пояснює основні поняття та здатний аргументувати висновки. Практичні завдання виконані належно й демонструють уміння застосовувати знання; можливі окремі неточності, що не впливають на загальний результат. Відповідь на екзаменаційний білет правильна, із незначними пропусками або недостатньою деталізацією.
75–81	C	Добре	Здобувач засвоїв основний зміст дисципліни та здатний використовувати його для виконання типових практичних завдань. У роботах розкрито головні питання, але окремі висновки недостатньо аргументовані або деякі вимоги виконані частково. У відповіді на екзаменаційний білет є незначні помилки чи неточності, які здобувач може виправити після уточнювальних запитань.

100-бальна система	шкала ЄКТС	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв оцінювання
67–74	D	Задовільно	Здобувач розуміє базові поняття та відтворює основний навчальний матеріал, однак аналіз і обґрунтування висновків неповні. Практичні завдання виконані частково або за зразком; у методичних розробках і проєктних матеріалах бракує окремих складників. Відповідь на екзаменаційний білет загалом правильна, але потребує уточнень і допомоги викладача.
60–66	E	Задовільно	Здобувач демонструє мінімально необхідний рівень знань, але відповіді мають фрагментарний характер. Практичні завдання виконані на базовому рівні, із суттєвими пропусками та за значної допомоги викладача. Відповідь на екзаменаційний білет містить основні положення, проте не розкриває питання повністю.
35–59	FX	Незадовільно	Здобувач засвоїв лише частину навчального матеріалу, плутається у фахових поняттях і має труднощі із застосуванням знань. Практичні завдання виконані не повністю або містять суттєві помилки; відповідь на екзаменаційний білет неповна й недостатньо обґрунтована. Здобувач має право на повторне складання контрольного заходу відповідно до встановленого порядку.
1–34	F	Незадовільно	Здобувач не продемонстрував необхідного рівня знань і вмінь із дисципліни. Практичні завдання відсутні або не відповідають поставленим вимогам; відповідь на екзаменаційний білет не розкриває його змісту. Для одержання позитивної оцінки необхідне повторне вивчення дисципліни відповідно до встановленого порядку.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: 100-БАЛЬНА, НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо термінів виконання завдань та перескладання	З огляду на безпекову ситуацію, повітряні тривоги та перебої з електропостачанням, освітній процес базується на принципах гнучкості та академічної підтримки. Усі завдання виконуються здобувачами в асинхронному режимі без застосування штрафних санкцій чи зниження балів за порушення первинних термінів, якщо затримка зумовлена об'єктивними обставинами непереборної сили. Здавання та перескладання пропущених завдань чи тем здійснюється у зручному для студента темпі протягом семестру за погодженням із викладачем без будь-яких обмежень.
Політика академічної доброчесності	Здобувачі освіти зобов'язані неухильно дотримуватись принципів академічної доброчесності під час виконання усіх видів навчальної, наукової та творчої діяльності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання та академічне шахрайство. Здобувачам освіти забороняється вдаватися до будь-яких форм академічного шахрайства, зокрема: використовувати під час контрольних заходів заборонені матеріали або технічні засоби; посилатися на джерела, які не використовувались у роботі; здавати роботи з однаковим змістом, підготовлені різними особами. У разі встановлення порушення академічної доброчесності до здобувача освіти можуть бути застосовані такі заходи академічної відповідальності, як повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо), повторне вивчення відповідного освітнього компонента або відрахування з університету.
Політика щодо відвідування занять в умовах воєнного стану	Відвідування навчальних занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим відповідно до затвердженого розкладу. *Організація освітнього процесу в умовах загрози та повітряних тривог* У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час проведення занять у режимі реального часу (Zoom / Google Meet) або перебування в приміщеннях Університету, проведення синхронного заняття негайно припиняється, а всі учасники освітнього процесу зобов'язані перейти до укриттів. Навчальне заняття, перерване через сигнал «Повітряна тривога» або яке не відбулося через її тривалість, автоматично переводиться в асинхронний режим. Відсутність здобувача освіти на синхронній конференції під час повітряної тривоги, відсутності електроенергії або зв'язку не є підставою для виставлення заборгованості чи зниження підсумкової оцінки, за умови опрацювання навчального матеріалу та виконання завдань в асинхронному режимі. *Застосування дистанційних технологій та форс-мажорних обставин* У разі переходу університету або його окремих структурних підрозділів на навчання із використанням дистанційних технологій через безпекову ситуацію чи інші форс-мажорні обставини, освітній процес регулюється *«Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти з використанням дистанційних технологій при обмежені або відсутності фізичного відвідування закладів освіти здобувачами з причин непереборної сили (природні катаклізми, заходи карантинного порядку та інші форс-мажорні обставини) в «Класичному приватному університеті».* Формат участі у дистанційних заняттях адаптується до поточних технічних можливостей та умов безпеки здобувачів і викладачів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна

1. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи : підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. URL: https://ela.kpi.ua/items/b32f8777-16d8-4018-9e18-2d8f142f1b64.

2. Гладуш В. А., Лисенко Г. І. *П*едагогіка вищої школи: теорія, практика, історія : навч. посіб. Дніпропетровськ : Акцент ПП, 2014. 416 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/720498/.

3. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. Вінниця : Ніланд ЛТД, 2015. 224 с. URL: https://dspace.vspu.edu.ua/items/b7421bfe-925f-4704-b632-c32499a438a6.

4. Євсєєва Г., Лисенко Г. Теорія і методика викладання в сучасній вищій школі : навч. посіб. Дніпро : ПДАБА, 2020. 152 с. URL: https://ukrbook.net/litopys/Knigki/2022/Lk_1_2022.pdf.

5. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 384 с. URL: https://library.snu.edu.ua/pedagogika-vyshhoyi-shkoly-2/.

6. Курлянд З. Н., Хмелюк Р. І., Семенова А. В. та ін. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : Знання, 2005. 400 с. URL: https://sociology.knu.ua/uk/node/58269.

Допоміжна

1. UNESCO. Recommendation on Adult Learning and Education. 2015. URL: https://www.unesco.org/en/legal-affairs/recommendation-adult-learning-and-education.

2. UNESCO. *A* Guide for Ensuring Inclusion and Equity in Education. 2017. URL: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000248254.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Закон України «Про вищу освіту». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18.

2. Закон України «Про освіту». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19.

3. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG 2015). URL: https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/Final-Standards-and-Guidelines_UA201511_press_20151106.pdf.

4. European Education Area. Higher education in Europe. URL: https://education.ec.europa.eu/study-in-europe/planning-your-studies/higher-education-in-europe

5. EducationUSA. The U.S. Higher Education System. URL: https://educationusa.state.gov/us-higher-education-system.

6. Council of Ministers of Education, Canada. Education in Canada: An Overview. URL: https://www.cmec.ca/299/Education-in-Canada-An-Overview/index.html.

Більш детальну інформацію щодо, розподіл часу навчальної дисципліни за темами, методів навчання, самостійної роботи наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни.